

KATETRIZAČNÍ INTERVENCE

Ondřej Materna

Dětské kardiocentrum 2. LF UK a FN Motol, Praha, Česká republika

**INFORMACE
PRO PACIENTY**

European
Reference
Network

KATETRIZAČNÍ INTERVENCE

Co jsou katetrizační intervence?

Srdeční katetrizace je mini-invazivní léčebná metoda, kterou je možné řešit řadu různých vrozených i získaných srdečních onemocnění.

Jejím cílem je podrobná diagnostika onemocnění a u většiny případů současně i jeho léčba. Výkony provádí lékaři se specializací v dětské kardiologii s licencií pro intervenční kardiologii. Tato metoda se užívá u širokého spektra srdečních vad, a proto máme k dispozici různé typů katétrů a nástrojů vhodných pro pacienty s různými problémy.

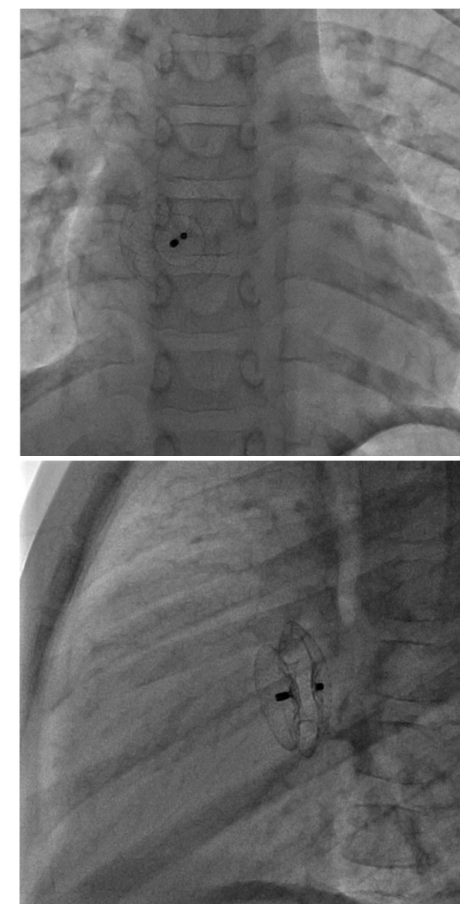
Diagnostická část katetrizace slouží k posouzení stavu krevního oběhu, dokážeme změřit krevní tlak a okysličení krve ve všech srdečních oddílech, žilách a tepnách. To nám slouží k výpočtu průtoků a dalších důležitých parametrů malého (plicního) i velkého (systémového) krevního oběhu.

Vstříkem kontrastní látky s rentgenovým záznamem získáváme velmi detailní zobrazení srdce a cév v pohybu. Díky použití dvouprojekčního rentgenu máme prostorovou představu o uspořádání a tvaru jednotlivých struktur.

Při intervenční katetrizaci máme možnost uzavírat nežádoucí zkraty speciálními okludery a spirálami (defekt síňové přepážky – **obr. 1**, otevřená tepenná dučej – **obr. 2**, některé defekty komorové přepážky, nežádoucí tepenné nebo žilní spojky), můžeme balónkovými katétry uvolňovat zúžené chlopně (chlopeň plicnice a aorty), rozšiřovat zúžené cévy nebo do nich zavádět kovové výtzuže (stenty), zprůchodňovat žádoucí zúžené otvory a komunikace, případně zavést i celou chlopeň plicnice (**obr. 3**).

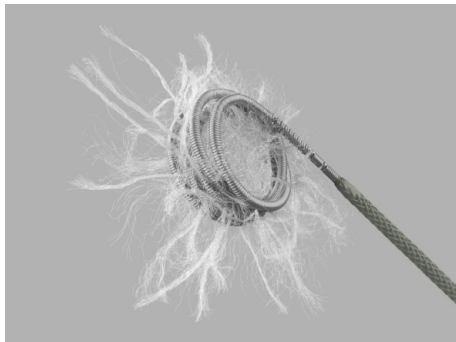
V rámci diagnostiky je možné drobnými kleštičkami odebrat několik velmi malých vzorků srdečního svalu pro mikroskopické vyšetření (srdeční biopsie) u pacientů se zánětlivým onemocněním srdce nebo u pacientů po srdeční transplantaci.

Obr. 1: Síňový okluder k uzávěru defektu síňové přepážky, RTG snímek v předozadní a bočné projekci.

Zdroj: Dětské kardiocentrum FN v Motole v Praze

Obr. 2: Odpoutatelná spirála pro uzávěr tepenné dučeje (Flipper PDA Closure Detachable Coil, Cookmedical.eu)

Zdroj: Obrázek převzat se souhlasem výrobce.

Obr. 3: Katetrizačně implantabilní chlopeč plicnice (Melody TPV, Medtronic.com)

Zdroj: Obrázek převzat se souhlasem výrobce.

Jak se provádí?

Katetrizace srdce se provádí na sterilním katetrizačním sále za rentgenové kontroly a u dětí prakticky vždy v celkové anestezii. Celý zákrok se provádí za dodržování přísných pravidel sterility tak, aby se minimalizovalo riziko infekčních komplikací.

Z cév v tříselech, méně často v okolí klíčních kostí, na krku a na pažích jsou zaváděny do srdce speciální cévky (katétry). Katétry se zavádějí vpichem, jen velmi vzácně je třeba cévu chirurgicky vypreparovat z malého řezu. Následuje provedení samotného katetrizačního výkonu.

Po jeho dokončení jsou z cév odstraněny zavedené vstupy, krvácení se zastavuje pouze několika-minutovým přidržením místa vpichu, v naprosté většině případů je ranka malá (2–3 mm) a není nutné ji ošetřovat stehem.

Po ukončení výkonu je pacient probouzen z anestezie ještě na sále a převážen následně na standardní oddělení k dalšímu sledování a monitoraci. U složitějších výkonů mohou být pacienti ponecháni v umělém spánku na dýchacím přístroji a předání k další péči na jednotku intenzivní a resuscitační péče. Obvyklá délka celého výkonu včetně anestezie se pohybuje okolo 2 až 3 hodin.

Od jakého věku se provádí?

Srdeční katetrizace se provádí od novorozeneckého věku, některé výkony je třeba provádět bezprostředně po narození. V nezbytně nutných případech provádíme zákroky dokonce i u nedonošených dětí s hmotností pod 2000 g.

U nespěchajících zákroků obvykle ale nějakou dobu vyčkáváme, protože provést intervenční katetrizaci u většího dítěte je technicky snazší a výkon je pak zatížen jen minimálním rizikem. Záleží také na velikosti nástrojů, které k výkonu potřebujeme použít. Například uzávěr defektu síňové přepážky se provádí v předškolním nebo až pozdějším školním věku.

Je nutné použít rentgenové záření?

Bez kvalitního rentgenového přístroje nelze intervenční katetrizace provádět. Výjimkou jsou uzávěry síňové přepážky, kde značnou část výkonu provádíme s ultrazvukovou navigací pomocí sondy zavedené do jícnu. Radiační zátěž je vlivem použití moderního rentgenového přístroje a poměrně krátkých zobrazovacích časů přijatelná. Absorbovaná dávka je však několikrát vyšší než u běžného rentgenového snímku.

Jaká je úspěšnost?

Vzhledem k širokému spektru onemocnění se úspěšnost liší podle složitosti srdeční vady. Obecně je ale efektivita intervenčních katetrizací velmi vysoká při současně malé zátěži pro pacienta. Před každým zákrokem probíhá podrobný rozhovor s lékařem z oddělení intervenční kardiologie.

Mám se výkonu bát?

Katetrizační intervence patří mezi bezpečné léčebné metody, jejichž přínos výrazně převyšuje eventuální rizika. Přesto však nemá nulové procento komplikací. Mezi možné komplikace patří poranění v místě zavedení katétru v třísele (modřina, píštěl mezi tepnou a žilou, neprůchodnost cévy), velmi vzácně pak vážnější komplikace jako porucha vedení elektrického vzruchu v srdci vyžadující implantaci kardiostimulátoru, poškození srdečních chlopní nebo věnitých cév zásobujících srdce krví či jiné poranění srdce vyžadující bezprostřední chirurgický zákrok. Na řešení všech těchto komplikací jsme připraveni a zároveň postupujeme u každého pacienta maximálně obezřetně tak, aby ke komplikacím nedošlo.

Jak dlouho budu v nemocnici a jaký potom budu mít režim?

Hospitalizace při plánované katetrizační intervenci trvá většinou 3–4 dny včetně dne příjetí a propuštění. Po katetrizaci zůstává pacient přes noc na lůžku na standardním oddělení s EKG monitorem, u náročnějších zákroků nebo katetrizací u malých novorozenců a kojenců je pacient ze sálu překládán na jednotku intenzivní a resuscitační péče.

Po propuštění doporučujeme 2 týdny klidový režim bez větší fyzické námahy, sportu a bez návštěv větších kolektivů dětí (po diagnostické katetrizaci bez intervence stačí přibližně 3 dny), poté mohou pacienti absolvovat běžnou denní aktivitu a mohou do školy. Doporučujeme vynechání sportu a školního tělocviku po dobu 1 měsíce.

Jak to bude s dalším sledováním a léky?

Po některých zákrocích musí pacienti přechodně nebo trvale užívat lék obsahující acetylsalicylovou kyselinu, který mírně snižuje srážlivost krve (uzávěry síňového defektu, implantace chlopně plicnice), u složitých srdečních vad se vzácněji snižuje srážlivost krve účinnějším lékem warfarinem. Po propuštění obvykle doporučujeme kontrolu spádovým kardiologem během 1–2 týdnů, u jednoduchých vyřešených vad probíhá sledování rovněž u spádového kardiologa (uzávěr síňového defektu, uzávěr tepenné dučeje), u ostatních zákroků jsou pacienti zváni k vyšetření do ambulance Dětského kardiocentra 1 měsíc po zákroku.

POZNÁMKY

Materiál vznikl za podpory společnosti AbbVie s. r. o.

abbvie